Příloha č. 12 **Sada indikátorů (rozpoznávacích znaků) pro environmentální sociální podnik**

Rozpoznávací znaky environmentálního sociálního podniku jsou pro příjemce závazné v plném rozsahu a budou sledovány v průběhu realizace projektu. Všechny principy environmentálního sociálního podnikání včetně charakteristiky a konkrétního naplňování rozpoznávacích znaků v environmentálním sociálním podniku uvede žadatel v zakládacích dokumentech, a to nejpozději k datu ukončení realizace projektu. Obchodní korporace je zveřejní ve veřejném rejstříku (www.justice.cz), OSVČ je zveřejní např. formou prohlášení na webu organizace nebo na jiném veřejně a bez překážek dostupném místě, nestátní neziskové organizace v příslušném rejstříku podle právní formy organizace. Doporučujeme žadatelům, aby principy environmentálního sociálního podnikání zapracovali do zakládacích dokumentů při založení společnosti.

PRINCIP/CHARAKTERISTIKA	ROZPOZNÁVACÍ ZNAK	DŮKAZ	KOMENTÁŘ
1. SPOLEČENSKY PROSPĚŠNÝ CÍL			
Podnik existuje za účelem naplnění společensky prospěšného cíle, kterým je řešení konkrétního environmentálního problému[1] a zaměstnávání a sociální začleňování osob znevýhodněných na trhu práce; tento cíl je formulován v zakládacích dokumentech a naplňován prostřednictvím podnikatelských aktivit. Oba aspekty společensky prospěšného cíle ((1) řešení konkrétního environmentálního problému a (2) zaměstnávání a sociální začleňování znevýhodněných osob) musí být **jednoznačně vymezeny** v projektové žádosti i v podnikatelském plánu. Zároveň musí být v projektové žádosti a podnikatelském plánu popsáno, prostřednictvím jakých aktivit budou cíle naplňovány.	Podnik má společensky prospěšný cíl, kterým je řešení konkrétního environmentálního problému a zaměstnávání a sociální začleňování osob znevýhodněných na trhu práce, tento cíl je formulován v zakládacích dokumentech, a tyto dokumenty jsou veřejně dostupné. **Oba** aspekty společensky prospěšného cíle ((1) řešení konkrétního environmentálního problému a (2) zaměstnávání a sociální začleňování znevýhodněných osob) musí být **jednoznačně vymezeny** v projektové žádosti i v podnikatelském plánu. Zároveň musí být v projektové žádosti a podnikatelském plánu popsáno, prostřednictvím jakých aktivit budou cíle naplňovány.	Zakládací dokumenty zveřejněné ve veřejném rejstříku, u OSVČ jiné závazně platné dokumenty zveřejněné na webu organizace nebo na jiném veřejně a bez překážek dostupném místě. MAS při hodnocení projektové žádosti a podnikatelského plánu posuzuje mj., zda žadatel **jednoznačně vymezil oba** aspekty společensky prospěšného cíle a popsal, prostřednictvím jakých aktivit budou naplňovány.	Obchodní korporace zveřejní dokumenty v obchodním rejstříku na www.justice.cz. U OSVČ jiné veřejně a bez překážek dostupné místo může být např. v místě provozovny. Nestátní neziskové organizace je zveřejnění v příslušném rejstříku dle právní formy organizace.

[1] Environmentální problém je definován jako problém způsobený činností člověka s negativními následky pro životní prostředí. Aktivita environmentálního sociálního podniku je prostředkem nápravy těchto negativních následků. Environmentální problém musí být definován konkrétně, a to v přímé vazbě na výkon podnikatelské činnosti žadatele.

2. SOCIÁLNÍ PROSPĚCH			
a) Zvyšování zaměstnanosti osob ze znevýhodněných skupin	Min. 30 % zaměstnanců pochází ze znevýhodněných skupin a tyto informace jsou veřejně dostupné.	Doklady o pracovně-právních vztazích všech zaměstnanců podniku. V případě spolupracujících osob u OSVČ doloží příjemce daňové přiznání nebo čestné prohlášení, že poplatník odvedl daň z příjmů. Doklady o příslušnosti k cílovým skupinám.	Poměr zaměstnanců ze znevýhodněných skupin vůči celkovému počtu zaměstnanců se vyjadřuje v průměrných ročních přepočtených počtech zaměstnanců, do kterých se započítávají zaměstnanci s pracovní smlouvou, DPP a DPČ; OSVČ včetně příp. spolupracujících osob prokazují rozsah zapojení informacemi ve zprávách o realizaci projektu. Do kategorie osob ze znevýhodněných skupin patří skupiny, které jsou definovány výzvou. Veřejně dostupná je pouze informace o podílu osob ze znevýhodněných skupin, nikoli doklady o pracovně-právních vztazích a doklady o příslušnosti k cílovým skupinám.
	Podnik používá personální a integrační nástroje podporující rozvoj a integraci zaměstnanců z cílových skupin.	Doklady o pracovně právních vztazích všech zaměstnanců podniku (pracovní smlouva, DPČ, DPP) a náplň práce osoby, která integrační personalistiku poskytuje, nebo doklad o poskytnutí služby a jejím charakteru (pokud je podpora externí). Nástroje integrační personalistiky podporující rozvoj a integraci cílové skupiny zaměstnanců (forma zpracování je na příjemci, např. interní předpis, metodika, individuální plány).	Personální a integrační nástroje: soubor všech nástrojů sociálního podniku, které jsou potřeba k přípravě a vykonávání pracovní pozice, jsou to nástroje, které umožňují zaměstnanci výkon pracovní činnosti a zároveň přispívají k řešení jeho individuálních specifických potřeb. Formou mohou být individuální plány rozvoje zaměstnanců, které jsou souhrnem profesních a osobních cílů zaměstnance, jichž chce zaměstnanec dosáhnout za pomoci a ve spolupráci s integračním personalistou, tak, aby poskytování služby směřovalo k jeho zplnomocňování a integraci.

b) Demokratická struktura řízení podniku	Zaměstnanci a/nebo členové jsou pravidelně a systematicky informováni o chodu podniku, výsledcích hospodaření a naplňování společensky prospěšných cílů; zaměstnanci a/nebo členové jsou zapojení do rozhodování o směřování podniku.	Lze doložit jedním z uvedených způsobů: emailová komunikace, interní zpravodaj, zápisy z příslušných schůzí, výsledky dotazníkového šetření, příp. jiný prokazatelný způsob.	Míra zapojení může být různá, vždy se týká pouze členů a/nebo zaměstnanců, kteří jsou k participaci způsobilí vzhledem k míře a typu svého znevýhodnění (jsou-li mezi zaměstnanci osoby se znevýhodněním); musí existovat prostor pro zaměstnance a/nebo členy, aby mohli na směřování podniku participovat, pokud mají zájem. Automaticky tento rozpoznávací znak naplňují družstva za předpokladu, že všichni zaměstnanci jsou členy družstva.
3. EKONOMICKÝ PROSPĚCH			
a) Případný zisk používán přednostně pro rozvoj sociálního podniku a/nebo pro naplnění jeho společensky prospěšných cílů	Min. 51 % případného zisku je reinvestováno do rozvoje sociálního podniku a/nebo naplňování jeho deklarovaných společensky prospěšných cílů a informace o využití případného zisku je veřejně dostupná.	Výsledovka: částka určená k reinvestici (účty použité v účetnictví pro rozdělení zisku: *428 Nerozdělený zisk minulých let, 423 Fond společensky odpovědné reinvestice*) a čestné prohlášení, do čeho bylo reinvestováno. OSVČ formou čestného prohlášení.	Pokud podnik vykazuje ztrátu, není relevantní. Každoročně nejvyšší orgán společnosti schvaluje přidělení min. 51 % zisku po zdanění do Fondu společensky odpovědné reinvestice.

b) Nezávislost (autonomie) v manažerském rozhodování a řízení na externích zakladatelích nebo zřizovatelích	Manažerské řízení podniku je nezávislé na externím zřizovateli či vlastníkovi.	Zakládací dokumenty a závazné vnitřní předpisy organizace. Pokud externí vlastník či zřizovatel neexistuje, podmínka je naplněna automaticky.	Nezávislostí se zde míní autonomie v manažerském rozhodování a řízení. Nezávislost se posuzuje v těchto oblastech: řídící struktura, rozhodovací pravomoci, dispozice podpisovým právem a schvalovací procesy. Pokud je jedním ze zřizovatelů obec, její celkový vlastnický podíl v podniku musí být menší než 50 %. Pokud je zřizovatelem více obcí, vlastnický podíl každé z těchto obcí musí být menší než 50 %. V zakládacích dokumentech sociálního podniku je vymezena míra nezávislosti na těchto jednotlivých obcích, která spočívá v dodržování principů demokratického řízení a široké participace a žádná z těchto obcí nedisponuje většinou rozhodovacích práv. Zřizovatelem může být dobrovolný svazek obcí, který je složen nejméně ze tří obcí a žádná z nich v něm nedisponuje většinou rozhodovacích práv. Ve stanovách svazku obcí je zakotvena nezávislost rozhodování orgánů svazku daná dodržováním principů demokratického řízení a široké participace a jeho rozhodování není založeno na výši kapitálových podílů. Ve stanovách svazku obcí je vymezena míra nezávislosti na svazku obcí i na jednotlivých obcích.

c) Alespoň minimální podíl tržeb z prodeje výrobků a služeb na celkových výnosech	Tržby z prodeje výrobků a/nebo služeb tvoří alespoň 30 % z celkových výnosů podniku.	Výsledovka podniku za posledních 12 měsíců realizace projektu nebo peněžní deník za posledních 12 měsíců realizace projektu (pro fyzické osoby, které vedou daňovou evidenci podle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, nebo uplatňují výdaje procentem z příjmů – paušální výdaje a zároveň nevedou účetnictví).	Do celkových výnosů se pro účely tohoto rozpoznávacího znaku nezapočítávají investiční dotace. Tento rozpoznávací znak se sleduje za posledních 12 měsíců realizace projektu.
4. ENVIRONMENTÁLNÍ PROSPĚCH			
a) Podnikatelské aktivity podniku, skrze které podnik naplňuje společensky prospěšný cíl, mají environmentální rozměr	Podnik vykonává podnikatelskou činnost, která přispívá k řešení konkrétního environmentálního problému – environmentální přínos podnikatelské aktivity je jasně komunikován jak veřejně, tak interně a úspěšnost naplňování environmentálního přínosu podnikatelské aktivity je pravidelně hodnocena.	Environmentální přínos podnikatelské aktivity je jasně formulován v zakládacích dokumentech. Zakládací dokumenty jsou zveřejněné ve veřejném rejstříku, u OSVČ jiné závazně platné dokumenty zveřejněné na webu organizace nebo na jiném veřejně a bez překážek dostupném místě. Úspěšnost plnění environmentálního přínosu je kvantitativně i kvalitativně hodnocena v interních dokumentech podniku, které musejí být zpracovány do 12 měsíců před ukončením projektu. Rovněž musí být prokazatelná při šetření na místě a zveřejněna na webu organizace.	Při kvantitativním a kvalitativním hodnocení dopadů podnikatelské činnosti podniku NEMUSÍ být aplikována sofistikovaná evaluační metoda. Vzorem může být systém vnitřního environmentálního přezkoumání, tj. analýzy problémů ochrany životního prostředí v podniku a nejvýznamnějších environmentálních dopadů / faktorů podnikových činností využívaný systémem environmentálního řízení a auditu EMAS. Environmentální přínos lze ilustrovat na konkrétních příkladech, jako je počet poskytnutých environmentálně příznivých služeb včetně jejich stručného popisu, případně kontaktu a zpětné vazby klienta, nebo konkrétní dopad činnosti podniku typu zvýšení čistoty přírodních zdrojů v lokalitě, zvýšení biodiverzity, snížení množství produkovaného odpadu a podobně. Povaha environmentálně příznivého dopadu souvisí s celou podnikatelskou činností podniku, tzn. i s předmětem podnikání.

b) Zohledňování environmentálních aspektů ve všech fázích podnikání, tzn. při výrobě výrobků a/nebo poskytování služeb včetně environmentálně příznivého úřadování	Podnik má formulované zásady environmentálně šetrného podnikání (včetně úřadování), které jsou veřejně dostupné a zároveň tyto zásady naplňuje v praxi v celém výrobním procesu a/nebo v celém procesu poskytované služby.	Interní předpis nebo jiný relevantní předpis zveřejněný na webu organizace. Dodržování těchto předpisů musí být prokazatelné při ověření na místě. Předpisy jsou zpracovány do 12 měsíců před ukončením projektu.	Environmentálně šetrný proces výroby a/nebo poskytování služeb může být prokázán například volbou a užíváním úsporných spotřebičů (energetická třída A+++), strojů a dalšího vybavení, zavedením a dodržováním zásad úspory energie a materiálů na pracovišti, případně aplikováním strategií prevence vzniku odpadu či spotřebou environmentálně příznivých produktů na pracovišti, ať už jde o kancelářské zařízení, kancelářské potřeby, potraviny či nápoje, využití alternativních zdrojů energie, zpracování odpadu (třídění, kompostování apod.), ekologickou dopravu apod. Zásady environmentálně šetrného podnikání automaticky naplňují podniky, které fungují v režimu ekologického zemědělství, což dokládají platnou licencí dle zákona č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství. Tyto podniky nadto při ověření na místě prokazují naplňování environmentálně příznivého úřadování (kancelářské potřeby, papír a výrobky z papíru, nakládání s odpady, spotřeba energie, čištění a úklid, zařízení interiéru, podlahové krytiny a nátěrové hmoty, hospodaření s vodou, jídlo – občerstvení na poradách, kantýna, jídelna, doprava, ochrana biodiverzity apod.).

5. MÍSTNÍ PROSPĚCH			
a) Ekonomická lokalizace = místní výroba pro místní spotřebu, podpora místní ekonomiky	Uspokojování potřeb na základě místní poptávky a využívání místních zdrojů – využívá místní suroviny/ materiály/služby – nakupuje od místních dodavatelů.	Účetní doklady dodavatelů a 3 hlavních odběratelů se sídlem nebo provozovnou na území MAS ne starší než 12 měsíců.	Environmentální sociální podnik při dodržování tohoto principu musí zachovávat pravidla hospodářské soutěže. Z účetních dokladů musí být poznat, že sídlo nebo provozovna jsou na území MAS. Pokud podnik tento znak nesplňuje, musí prokázat jeho nerelevanci. Tento rozpoznávací znak sleduje celý dodavatelský řetězec celého výrobního cyklu/poskytované služby.
b) Sociální podnik zaměstnává obyvatele z území MAS	Podnik přednostně zaměstnává obyvatele z území MAS.	Doklady o pracovně-právním vztahu (pracovní smlouva, DPP, DPČ) a případně další dokumenty, které dokládají bydliště na území MAS u min. 50 % zaměstnanců.	Sociální podnik při dodržování tohoto principu musí zachovávat pravidla nediskriminace v pracovněprávních vztazích. Území MAS se hodnotí vzhledem k sídlu podniku nebo jeho libovolné provozovny. Pokud podnik tento znak nesplňuje, musí prokázat jeho nerelevanci.
c) Spolupráce sociálního podniku s lokálními aktéry na území MAS	Podnik komunikuje a spolupracuje s lokálními aktéry na území MAS.	Dva doklady o spolupráci s lokálními aktéry na území MAS ne starší než 2 roky.	Možné doklady spolupráce: smlouva o spolupráci, partnerská smlouva, mediální zpráva o zapojení do veřejných občanských aktivit, referenční kontakty pro ověření ústní informace. Lokální aktéři jsou například orgány místní samosprávy, kontaktní pracoviště ÚP ČR, školy, další organizace s podobnými společensky prospěšnými cíli, tematické pracovní skupiny apod.